Prefață

Lingvistica teoretică este un cîmp de studiu şi de cercetare foarte vast, cu neputință de epuizat într-o sinteză acceptabilă, fie aceasta oricît de cuprinzătoare. Lucrarea de față are caracterul unei modeste introduceri în problematica centrală a ştiinței limbii şi reprezintă materia cursurilor de lingvistică pe care le-am ținut la Universitatea „Al.I. Cuza" din Iaşi în perioadele 1991-1996 şi 2001-2005. Potrivit tradiției universitare româneşti postbelice, reflectată în programele de studiu, am efectuat o prezentare generală şi accesibilă a problemelor-cheie ale cercetării lingvistice, accentuînd asupra conținutului diverselor metode care s-au impus cu oarecare relevanță în spațiul academic modern. Prin natura lucrurilor, expunerea mea are un caracter propedeutic, eclectic şi implicit critic, în sensul că am încercat să prezint, în mod succint şi esențializat, în ordinea lor logică şi cronologic-istorică, principalele contribuții teoretice la clarificarea problemelor luate în discuție. Am căutat să fac un apel constant la marii autori ai disciplinei, în intenția de a-i ajuta pe studenți să identifice adevăratele valori ale ştiinței moderne şi să evite cantonarea în direcții secundare sau eronate.

Cititorul atent va putea totuşi observa că autorul acestor pagini manifestă o orientare prioritară către aşa-numita „lingvistică funcțională", după cum a fost ea dezvoltată în a doua parte a secolului XX, în prelungirea structuralismului (post-)saussurian, de învățați precum L. Hjelmslev, A. Martinet şi, mai ales, E. Coseriu. De la E. Coseriu, creator al „lingvisticii integrale", pe care îl consider principalul meu maestru, am încercat să preiau, pe lîngă numeroase detalii metodologice şi interpretative, şi orientarea teoretică generală, aşezată pe solide baze filosofice, pe abordarea multiplă şi complementară a fenomenului limbaj şi pe un apel constant la explicarea istorică a fenomenelor de limbă. Mă consider, de asemenea, un membru al „Şcolii lingvistice ieşene", aşa cum s-a conturat aceasta, de mai bine de un secol, pe calea deschisă de A. Philippide şi prin aportul a trei generații de cercetători conduse, succesiv, de Iorgu Iordan, Gh. Ivănescu şi Vasile Arvinte. Mai mult decît o doctrină clar definită, tradiția filologică ieşeană se distinge prin îndrăzneală în abordarea unor teme de cercetare majore, spirit critic, prudență şi autoexigență, acribie filologică şi obiectivitate în interpretarea documentelor de limbă, tendință spre exhaustivitate, îmbinare armonioasă între acumularea de material faptic şi căutarea de soluții teoretice

BDD-B326-01 © 2005 Polirom
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-08 17:04:07 UTC)

convenabile. Toate aceste caracteristici au fost întruchipate cel mai expresiv în personalitatea lui Gh. Ivănescu, de a cărui încurajare și îndrumare m-am bucurat în anii formării mele ca lingvist.

Lista bibliografică include lucrări pe care le-am consultat pe parcursul anilor și are un caracter orientativ. Majoritatea titlurilor menționate sunt relativ ușor de găsit în bibliotecile românești. Cu unele excepții neînsemnate, cînd există o versiune românească a unui text important, am citat după această versiune. Traducerea în limba română a citatelor din alte limbi, preluate din edițiile originale, îmi aparține.

După ce am amînat-o multă vreme, am decis în cele din urmă tipărirea formei actuale a prelegerilor, sub presiunea nevoii de a avea o bază de discuție comună cu studenții care frecventează cursurile mele. Într-o ediție ulterioară voi completa lacunele și voi remedia eventualele erori care îmi vor fi semnalate.

Eugen Munteanu

BDD-B326-01 © 2005 Polirom
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-08 17:04:07 UTC)